

<http://www.Yashilmisho.com>

Email: Info@Yashilmisho.com

Print: 1398/02/01

مقدمه

بی گمان شهرستان شبستر بعنوان یکی از مناطق ۱۹ گانه استان آذربایجان شرقی با سابقه اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و تاریخی درخشان بی نیاز از معرفی بوده و سوابق درخشان آن می باشد، مشارکت و حضور فعالانه و ارزشمند در تمامی فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی و سیاسی و پیشتازی در تحولات علمی و فرهنگی استان حتی کشور که ثمره آن تربیت ده ها شاعر، فیلسوف، عارف، دانشمند و ... می باشد.

شهرستان شبستر در غرب آذربایجان شرقی با وسعت ۲۷۵۰ کیلومتر مربع قرار گرفته و در بین شهرستان مرند تبریز و ورزقان خوی سلماس و دریاچه ارومیه محدود است. شهرستان شبستر بر سر راه تبریز سلماس و در مسیر خط آهن تبریز- ترکیه اروپا واقع شده است. شهرستان شبستر دارای سه بخش، مرکزی، صوفیان و تسوج می باشد.

کوهستان میشو با جهت شرقی غربی بطول بیش از یکصد کیلومتر و عرض سی کیلومتر مانند دیواری سرتاسر شمال منطقه را می پوشاند و این شهرستان را از شهرستان مرند و خوی جدا می کند. این کوهها در امتداد کوههای قره داغ قرار گرفته و بلندترین قله آن علی علمدار می باشد.

ویژگیهای طبیعی

مناطق خوش بیلاقی میشو داغ به عنوان یک منطقه کم نظیر با تنوع زیستگاهی و گونه ای با جمعیت قابل توجهی از حیات وحش، که امروز در میان مناطق مختلف به علت تخریب زیستگاهها و انهدام گونه ها رغبت کمتری را برمی انگیزد در گذشته در شبکه منطقه ای جزو ارزشمندترین های کشور بوده و منطقه ای غیر قابل جانشین به حساب می رفت و از نظر پاره ای از ویژگیها های منحصر به فرد سرآمد همه آنها بوده و از شهرتی والا در سطح کشور برخوردار بوده است.

میشو داغ در اشل اکوسیستمیک آذربایجان به عنوان یک زیستگاه پیرامونی و پشتوانه ای برای بقای بیوتای اندمیک آذربایجان محسوب می شود و تنوع گونه ای فلوران یعنی وجود بیش از ۳۸۵ گونه گیاه شناخته شده با ارزش و پوشش گیاهی و تنوع گونه ای اندمیک مخصوص و منحصر به میشو بیانگر ارزش و اهمیت پوشش گیاهی و حفاظت این عرصه طبیعی است.

با توجه به حساس بودن کل محدوده میشو از لحاظ قرار گیری در بین منطقه حد فاصل مناطق حفاظت شده مرکان و منطقه شکار ممنوع یکانات از سمت شمال و شمال غربی و پارک ملی دریاچه ملی ارومیه از سمت جنوب دارای اهمیت ویژه ای است و داشتن فون جانوری تنوع زیستی (بیوم) ارزشمند دارای اهمیت فراوانی است.

شرایط اقلیمی و آب و هوایی مخصوص این منطقه یعنی تحت تاثیر قرار داشتن کل منطقه میشو داغ از لحاظ جریانات مدیترانه ای و رطوبی بودن جریانات بومی جنوبی که تحت تاثیر رطوبت دریاچه ارومیه است، میزان بارندگی این منطقه را ایده ال برای رویش بسیاری از گونه های منحصر بفرد نموده است.

فلورمیشو داغ از نظر غنای پوشش گیاهی حائز اهمیت فراوان و بالاخص از نظر فلورسیستمیک با تنوع گونه ها اهمیت مهمی را در سطح کشور دارا است و به احتمال قریب به یقین در تمام ایران و شاید در تمام جهان به ندرت می توان منطقه محدود کوچکی به وسعت میشو داغ را یافت که بتواند این تعداد از این گونه در یک مساحت کوچک ارائه کند. غنای فلورسیستمیک منطقه علاوه بر جهات تاریخی تحولات گذشته، تلاقی و تقاطع قلمروهای گیاهی متعدد از شرایط اکولوژیک ناشی است کوهی به ارتفاع ۳۱۵۵ متر به صورت توده ای فشرده با شیب های متعدد و داخل جلگه ای که توده های هوایی از دره های متقاطع دریافت می کند سر برافراشته و دامنه شمالی این کوه بر تائید پوشش گیاهی بسیار غنی، تفاوت اساسی با همه مناطق مجاور دارد. فلور میشو داغ که مورد بررسی و شناسائی محققین قرار گرفته است دارای ۳۸۵ گونه است. (کتاب فلورمیشو داغ نوشته دکتر منافی، دانشگاه تبریز)

بواسطه خشکسالی های چند ساله اخیر، و نیز عدم وجود برنامه های مدیریتی مدون از طرف ارگانهای ذیربط و نیز به علت کم

توجهی در کنترل و نظارت نسبت به استخراج کنندگان معادن و نیز از عمده ترین تعارضات در کوهستان میشو می توان به عدم تعادل دام و مرتع اشاره نمود. این منطقه در طول سالهای گذشته شاهد تخریبهای بسیاری بوده است. با توجه به اینکه در حرکت بسوی توسعه یک نکته واضح و انکارناپذیر است و آن اینکه توسعه بدون مشارکت مردمی میسر نمی باشد و همین امر علت عمده عقب ماندگی اکثر کشورهای جهان سوم می باشد و تشکل های مردمی اجزای بنیادین یک جامعه مدرن به شمار می روند که این امر گامی موثر و بلند بسوی توسعه پایدار و پیشرفت کشور عزیزمان می باشد.

اهداف

- ۱- آموزش استفاده صحیح و به اندازه منابع خدادادی در جهت حفاظت از محیط زیست
- ۲- حفاظت از زیست بوم منطقه میشو و تنوع مختلف گیاهی و جانوری
- ۳- فرهنگ سازی در بین آحاد مردم خصوصا جوانان در زمینه حفاظت از محیط زیست
- ۴- معرفی پتانسیل های زیست محیطی منطقه و تلاش در جهت توسعه و حفاظت از آن
- ۵- جلب نظر مسئولین دولتی در جهت اجرای پروژه های زیست محیطی در منطقه
- ۶- جلب نظر خیرین منطقه در مشارکت و سرمایه گذاری در طرح های زیست محیطی
- ۷- اجرای برنامه های متنوع زیست محیطی
- ۸- تلاش در جهت توسعه پایدار
- ۹- تلاش در جهت ایجاد انگیزه نشاط و شادابی در مردم

شرح سوابق گروه

علاقمندان و جوانان فعال در زمینه محیط زیست در شهرستان با درک مشکل زیست محیطی منطقه با جمع آوری کلیه امکانات مادی و معنوی خود و با یاری ایزد منان تشکیل یک تشکل زیست محیطی بنام گروه زیست محیطی یاشیل میشو تاسیس نمودند.

چارت تشکیلاتی

این گروه در سال ۱۳۷۸ با تصمیم هیئت موسسین که شامل ۱۰ عضو بود تشکیل گردید و در ابتدا با انتخاب هیئت مدیره موقت فعالیتهای جاری را آغاز و در سالهای بعدی با تشکیل جلسات مجمع عمومی که اکثرا در مجموعه پناهگاه زیست محیطی خرمن یری تشکیل می گردد. اعضا، هیئت مدیره گروه را انتخاب و هیئت مدیره نیز به تبع آن دبیرکل گروه که نماینده قانونی و حقوقی این گروه می باشد را معرفی می نمایند و تصمیم گیریهای کلان گروه در جلسات هیئت مدیره مطرح و مورد تصویب قرار می گیرد.

به تناسب ابعاد گستردگی فعالیت های گروه در قالب کمیته های ذیل فعال می باشند :

کمیته طرح و برنامه دبیری - روابط عمومی فنی بازرسی تدارکات مالی - بانوان پزشکی و عضویت اعضا به صورت عادی ، فعال و افتخاری می باشد

توضیح اینکه اعضای هیئت مدیره و موسسین به صورت افتخاری خدمت می نمایند .

برنامه ها و استراتژیها

با توجه به پایه مردمی گروه و اتکای کامل به کمکهای مادی و معنوی مردم ، فعالیتهای و استراتژی گروه بر پایه فعال نمودن اقشار مختلف جامعه با توجه به تخصصهای مورد لزوم در گروه می باشد بطوریکه در تمام مدیریتهای داخلی و اجرای برنامه ها از تمام اقشار و صنوف استفاده گردیده و موتور متحرک بر این پایه و بنیاد قرار می گیرد و با توجه به اینکه اکثر فعالیتهای گروه برای عامه مردم ملموس و قابل درک می باشد مشکلی در جهت توجیح و زمینه سازی برای اجرای برنامه ها نبوده و کلیه برنامه ها به صورتی تبیین می گردد که با توجه به خواسته و گرایشهای مردم منطقه لحاظ شده و در این رابطه مسئله بومی سازی کاملا مورد توجه قرار می گیرد .

اهداف کلی در جهت حفظ و گسترش محیط زیست در منطقه مورد توجه گروه می باشد و این اهداف با زمینه سازی فرهنگی در جهت تبیین مسائل و مشکلات زیست محیطی در بین تمام اقشار جامعه انجام پذیر می باشد.

فعالتهای انجام شده

الف- فعالتهای زیست محیطی

- ۱- درختکاری (غرس نهال) به تعداد نه هزار اصله با تنوع سازگاری محیط در کوهستان میشو بخصوص در مجموعه پناهگاه خرمن یری
- ۲- تکثیر نهال بومی منطقه به تعداد بیش از ۴ هزار در کیسه های پلاستیکی و قوطی های فلزی

توضیح : تعداد نفرات شرکت کننده در اجرای برنامه های فوق بیش از ۲۰۰۰ نفر

۳- پاکسازی محیط کوهستان میشو و محدوده شهر شبستر از مواد آلاینده (۹ مورد)

۴- کنترل شکار حیات وحش توسط همیاران سازمان عضو گروه یاشیل میشو که نقش بسیار مهمی در جلوگیری و محدود نمودن شکارهای غیر مجاز در سطح منطقه داشته است بیش از سیصد مورد بوده است .

۵- کشفیات (اسلحه ۱۰ قبضه تله فلزی ۱ عدد خرگوش یک مورد کبوتر چاهی یک مورد جغد شاخ دار شاه بوف یک مورد عقاب طلائی یک مورد)

توضیح : اقلام کشف شده به غیر از مورد دوم تحویل اداره محیط زیست شبستر گردید

۶- همایشهای سبز مردمی جهت آشنایی و توجه آحاد مردم و مسئولین به مقوله محیط زیست که به ابتکار این گروه در سطح کشور از سال ۱۳۸۰ که معمولاً در اواخر اردیبهشت ماه برگزار می شود به تعداد پنج همایش سالانه که با شرکت (سال ۸۰ هفتصد و پنجاه نفر سال ۸۱ یک هزار نفر سال ۸۲ سه هزار نفر سال ۸۳ پنج هزار نفر سال ۸۴ شش هزار نفر)

۷- همایش دامداران که با دعوت از دامداران و چوپانان حاشیه کوهستان میشو جهت آشنایی با ارزشهای زیستی و نقش دامدار و چوپان در حفاظت از عرصه های طبیعی و محیط زیست در قالب دو برنامه و با شرکت بیش از سیصد نفر به صورت سالانه انجام یافته است

۸- همایش خیرین که همه ساله با دعوت از خیرین شهرستان و مقیم مرکز ، جلسات و همایشهایی جهت آشنایی و ایجاد علاقه و توجه این قشر به حفظ ارزشهای زیست محیطی و همچنین مشارکت و سرمایه گذاری در این امر انجام می گیرد

۹- همایش های استانی که در چند نوبت که با اهدا ف مختلف منجمله آشنایی با فعالیتهای گروه یاشیل میشو و ایجاد تبادل آرا و نظرات وانتقال تجربیات و

۱۰- مداوای حیوانات وحشی مصدوم شامل عقاب طلائی ، عقاب ساری گپه ، جغد شاخدار (شاه بوف) ، دلیجه ، سمور، پرنندگان دریایی و که پس از بهبودی به زیستگاه طبیعی خود بازگردانده شدند .

۱۱- تعبیه بشکه های فلزی جهت تشویق مردم به پاک نگه داشتن محیط زیست ۲۰ مورد

۱۲- برگزاری کارگاههای آموزشی با همکاری اداره کل حفاظت محیط زیست استان

۱۳- انتشار بروشور و جزوات آموزشی به تعداد چندین هزار نسخه

۱۴- برگزاری اردو های آموزشی و تفریحی (در قالب ۲۹ برنامه با مجموع ۱۳۴۷ نفر شرکت کننده)

۱۵- برگزاری مسابقات فرهنگی با موضوعات زیست محیطی در سطح منطقه در قالب نقاشی و مقاله نویسی در مقاطع مختلف تحصیلی با همکاری اداره آموزش و پرورش شهرستان و دارالقران بانوان شبستر

۱۶- راه اندازی سایت الکترونیکی گروه با هدف اطلاع رسانی و معرفی فعالیتهای گروه

و نیز ایجاد یک بستر مناسب جهت تبادل افکار با علاقمندان محیط زیست

۱۷- تهیه و نصب تعداد قابل توجهی تابلو فلزی با موضوعات زیست محیطی و همچنین دیوار نویسی بیش از دوهزار مترمربع با موضوعات حفظ و حراست از ارزشهای زیست محیطی

۱۸- اعتراض به نحوه استخراج سنگ باریتن از کوهستان میشو به ارگانهای ذیربط به جهت کم توجهی و عدم نظارت

۱۹- تاکسیدرمی حیوانات کشف شده از شکارچیان غیرمجاز جهت آشنایی مردم با ارزشها زیستی منطقه ۷ مورد

ب- طرحهای عمرانی :

۱- احداث مجموعه پناهگاه زیست محیطی خرمن یری که این بنا با متراژ ۱۵۰ مترمربع زیر بنا شامل ۴ اتاق و یک انباری و سرویس بهداشتی با تجهیزات رفاهی با کاربری فعالیتهای زیست محیطی ، ورزشی ، تفریحی و

۲- احداث دو واحد منبع آب به حجم ۳۰ و ۱۵۰ متر مکعب با هدف تامین آب شرب مصرفی و تامین آب نهالهای غرس شده در مجموعه خرمن یری و همچنین جهت تامین آب شرب آبشخورهای احداثی برای وحوش

۳- لوله کشی شبکه انتقال آب از چشمه به منبع های فوق به طول ۳۰۰ متر به وسیله لوله های پلی اتیلن

۴- لوله کشی شبکه آبیاری جهت تامین آب مورد نیاز نهالهای غرس شده به تعداد ۳ هزار اصله در مجموعه پناهگاه خرمن یری بوسیله لوله های پلی اتیلن در قطرهای مختلف به طول چند هزار متر

۵- احداث ساختمان مدیریتی گروه : این بنا در زمینی به مساحت ۲۳۰ متر مربع که توسط یک فرد نیکوکار علاقمند به محیط زیست خریداری و در اختیار این گروه قرار داده شد و در سه طبقه در حال احداث می باشد که دوطبقه آن مورد بهره برداری قرار گرفته لازم به توضیح است طبق اطلاعات موجود این گروه در بین تشکلهای فعال زیست محیطی در سطح کشور تنها گروه می باشد که دارای ساختمان مستقل می باشد علاوه بر رفع امورات گروه در نظر است به عنوان قطب آموزشی در شمال غرب کشور استفاده شود .

۶- طرحهای آبخیزداری : این طرح بوسیله لاستیکهای فرسوده خودروها با هدف جلوگیری از فرسایش خاک در شیبهای تند و همچنین تزریق آب به منابع زیر زمینی انجام می گردد تعداد طرح انجام یافته به ۴ مورد می توان اشاره کرد .

- ۷- بازسازی چندین جان پناه در کوهستان میشو
- ۸- بازسازی چندین چشمه کوهستانی
- ۹- ساخت و بازسازی چندین آبشخور برای وحوش

ج- برنامه های ورزشی

- به اطلاع می رساند که در سال ۱۳۷۸ موسسین گروه به علت عدم وجود هیئت کوهنوردی در تربیت بدنی نسبت به تاسیس هیئت کوهنوردی اقدام نموده اند که اکثر فعالیتها در قالب این دو تشکل انجام گرفته است
 - ۱- کوهنوردی داخل کشور در قالب ۴۳ برنامه به تعداد ۴۴۷ نفر شرکت کننده
 - ۲- کوهنوردی خارج از کشور اولین تشکل زیست محیطی در سطح کشور که موفق به صعود به قله آرارات ترکیه در سال ۱۳۸۲ که با هزینه شخصی اعضا انجام گردید .
 - ۳- صخره نوردی
 - ۴- کوهپیمائی عمومی
 - ۵- پیاده روی همگانی در قالب ۹ برنامه شرکت کننده ۵ هزار نفر
 - ۶- ورزش زمستانی تیوب سواری
 - ۷- امداد کوهستان
 - ۸- برگزاری کلاسهای آمادگی جسمانی و رزمی برای اعضا گروه
 - ۹- غارنوردی در ۶ مورد
 - ۱۰- کشف غارتیل در شهرستان شبستر در سال ۱۳۷۹
- توضیح : در اکثر موارد این گروه مبتکر این حرکتهای در سطح شهرستان شبستر می باشد.

د- پیشنهادات

- ۱- طرح پارک جنگلی تپه غیاث آباد : با توجه به خشکسالی های اخیر و توسعه شهری و... باعث کاهش فضای سبز در شهرستان گردیده که گروه یاشیل میشو در سال ۱۳۷۸ پیشنهاد احداث اولین پارک جنگلی شهرستان را با توجه به نیاز منطقه و موقعیت مکانی تپه غیاث آباد که مشرف به شهر شبستر بوده دارای توان بالقوه ای جهت ایجاد پارک جنگلی را دارا ست را به مسئولین شهر پیشنهاد نمود که با پیگیریهای مستمر خوشبختانه شهرداری شبستر نسبت به سرمایه گذاری در طرح یاد شده با مشارکت یاشیل میشو اقدام نموده است .
- ۲- طرح شکار ممنوع سازی : با توجه به توان بالای کوهستان میشو و وجود ارزشهای زیستی بالا که در بخش ویژگیهای طبیعی آورده شده این گروه را واداشت نسبت به شکار ممنوع سازی از طرف سازمان حفاظت محیط زیست طرحی را پیشنهاد دهد که بعد از پیگیریهای مستمر این گروه مراحل نهائی را طی می کند ، از ویژگیهای این طرح اولین بار در سطح کشور به عنوان یک الگو به صورت مشارکتی مابین سازمان حفاظت محیط زیست و یک تشکل مردمی می توان نام برد که این گروه آمادگی خود را جهت تقبل بخشی از هزینه های اجرای طرح را اشاره نمود .

هزینه و نحوه اجرای برنامه ها

- با توجه به مردمی بودن تشکل و تامین هزینه های آن که عمدتاً از طریق جلب مشارکتهای مردمی به صورت نقدی و غیر نقدی و خدماتی تامین می گردد.
- ارزش مشارکتهای جذب شده حدود دو میلیارد ریال می باشد .
- ارزش اموال منقول و غیر منقول حدود یک میلیارد و پانصد میلیون ریال می باشد .
- آمار برنامه های رسمی اجرا شده ۳۸۰ برنامه
- آمار شرکت کنندگان در برنامه های گروه نزدیک به ۵۰ هزار نفر

افتخارات گروه

- ۱- میزان جذب بالای مشارکتهای مردمی
- ۲- دارا بودن بیشترین فضای ساختمانی
- ۳- اولین گروه زیست محیطی دارای سابقه صعودبه قله خارج از کشور

- ۴- پیشنهاد و مشارکت در طرح شکار ممنوع سازی کوهستان میشو به عنوان الگوی نمونه
- ۵- ابتکار در برگزاری بزرگترین همایشهای زیست محیطی مردمی در سطح کشور
- ۶- ابتکار در برگزاری همایش برای دامداران و چوپانان در سطح کشور
- ۷- عدم استفاده از بودجه دولتی با توجه به فعالیتهای گسترده گروه
- ۸- آمار بالای شرکت کنندگان در برنامه های رسمی گروه